

Република Србија
УПРАВНИ СУД
7 Уж 6/22
29.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: мр Николе Китаровића, председника већа, Снежане Бјелановић и Мире Василијевић, чланова већа, са судским саветником Крстином Јовановић, као записничарем, решавајући по жалби гласача Стојановић Милана и Стојановић Марије, обоје из Београда, поднетој против решења Републичке изборне комисије 02 број: 014-370/22 од 21.01.2022. године, у правној ствари референдума одржаном 16.01.2022. године, у нејавној седници већа одржаној дана 29.01.2022. године у 11,00 часова, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба **СЕ УСВАЈА** и **ПОНИШТАВА** решење Републичке изборне комисије 02 број: 014-370/22 од 21.01.2022. године.

Образложење

Ожалбеним решењем одбијен је, као неоснован, приговор гласача Стојановић Милана и Стојановић Марије, обоје из Београда, примљен у Републичкој изборној комисији 20.01.2022. године у 11,10 часова, а изјављен због повреде уставног и законског права на слободно изјашњавање/гласање на републичком референдуму одржаном 16.01.2022. године, ради потврђивања Акта о промени Устава.

У жалби предатој преко Републичке изборне комисије дана 28.01.2022. године у 14,48 часова, која је достављена Управном суду дана 29.01.2022. године у 7,45 часова, подносиоци жалбе траже од Управног суда да поништи решење Републичке изборне комисије 02 број: 014-370/22 од 21.01.2022. године, из свих законских разлога. Истичу да су дана 16.01.2022. године приступили на бирачко место број 59 у Градској општини Вождовац у Београду, ради гласања. Међутим, већ у том тренутку су у бирачком списку редни бројеви испред њихових имена били заокружени и већ је постојао извесни својеручни потпис који нису они потписали, због чега сматрају да су присутни у гласачком одбору злоупотребили њихово право гласања. Наводе да су тачне констатације РИК да је жалиоцима понуђено да гласају са образложењем чланова бирачког одбора да је реч о очитој грешци, што жалиоци нису прихватили, јер је то већ

неко обавио у њихово име. Због наведеног су поднели приговор РИК, који је приговор одбијен ожалбеним решењем. Сматрају да ожалбено решење није правилно, јер како је могуће да се констатује да је неко гласао уместо некога, а да се то не узима као околност од значаја за утврђивање чињеница које су одлучне када је реч о извођењу закључка у погледу тога да је поступак нерегуларан и да се избори морају поништити на том бирачком месту. Истичу да РИК није правилно применио конкретно побројане одредбе Закона о општем управном поступку, који се у складу са одредбом члана 24. Пословника РИК сходно примењује. Стога предлажу да суд жалбу усвоји и поништи ожалбено решење.

Републичка изборна комисија је дана 29.01.2022. године у 7,45 часова доставила Управном суду жалбу са списима, без образложеног одговора на жалбу.

Одлучујући о поднетој жалби, која је дозвољена, благовремена и изјављена од овлашћених лица, на основу одредбе члана 73. Закона о референдуму и народној иницијативи (“Службени гласник РС”, број 111/21 и 119/21), оценом навода истакнутих у жалби, ожалбеног решења и списка предмета, Управни суд је нашао да је жалба основана.

Из списка органа произлази да су жалиоци дана 20.01.2022. године у 11,10 часова Републичкој изборној комисији предали приговор, који су погрешно означили као жалбу. У приговору су истакли да су на гласачко место број 59 у Градској општини Вождовац у Београду приступили у 18 часова ради гласања на референдуму, али су закључили да је под њиховим именима већ неко потписан и да је гласање у њихово име већ обављено; да су се контролори на гласачком месту позивали на грешку, иако та грешка нигде није убележена. Контролори су жалиоцима понудили да гласају, што су жалиоци одбили, јер су сматрали да је то уписано гласање незаконито. Сматрају да је гласање на овом гласачком месту нерегуларно, па су захтевали да се спроведе истрага да би се утврдило како и због чега је дошло до нерегуларности.

Према разлозима образложења ожалбеног решења, Републичка изборна комисија је, ценећи наводе изнете у приговору, утврдила да подносиоцима приговора приликом гласања на републичком референдуму дана 16.01.2022. године, нису била повређена законом заштићена права у вези са изјашњавањем на референдуму. Ово стога што је увидом у извод из јединственог бирачког списка за предметно гласачко место утврђено да је Марија Стојановић уписана у извод под редним бројем 1313 и да је евидентирана да је гласала и да је Милан Стојановић уписан у извод под редним бројем 1314 и да је такође евидентиран да је гласао (оба редна броја у изводу су заокружена и за оба гласача постоје својеручни потписи). Републичка изборна комисија је ценила навод из приговора према којем је подносиоцима приговора понуђено да гласају, што су они одбили, на основу чега је закључено да се приговором не указује на околност да су били спречени од стране гласачког одбора да гласају. У складу са наведеним, а имајући у виду чињеницу да примедбе на ток гласања није имао ниједан члан гласачког одбора, Републичка изборна комисија је закључила да нема основа за закључак да је на гласачком месту број 59 учињена неправилност која би била основ за поништавање гласања, па је приговор одбила, као неоснован.

Одредбом члана 6. став 1. Закона о референдуму и народној иницијативи је прописано да се на референдуму грађани изјашњавају лично и тајним гласањем на гласачким листићима.

Одредбом члана 22. став 1. истог закона је прописано да гласачки одбори руководе процесом гласања на гласачким местима, обезбеђују правилност и тајност гласања и утврђују резултате гласања на гласачким местима, у складу са упутствима надлежне комисије.

Одредбом члана 38. став 1. истог закона је прописано да грађани који су уписани у извод из бирачког списка гласају на гласачком месту на којем су уписани у извод из бирачког списка, заокруживањем једног од могућих одговора на гласачком листићу.

Одредбом члана 71. истог закона је прописано да грађанин може поднети приговор надлежној комисији у року од 48 сати од затварања гласачког места на коме је уписан у бирачки списак, ако га је гласачки одбор неосновано спречио да гласа или му је на гласачком месту повређено право на слободно и тајно гласање (став 1); да надлежна комисија одлучује о приговору у року од 96 сати од подношења приговора (став 5).

Одредбом члана 73. истог закона је прописано да против решења надлежне комисије донетог по приговору из члана 71. овог закона подносилац приговора може поднети жалбу Управном суду у року од 96 сати од пријема тог решења, преко надлежне комисије (став 1); Управни суд решава по жалби из става 1. овог члана у року од 96 сати од пријема жалбе са списима и његова одлука је правноснажна и против ње се не могу поднети ванредна правна средства предвиђена законом којим се уређује управни спор (став 2).

Одредбом члана 76. истог закона је прописано да о жалби, односно тужби поднетој у складу са овим законом, Управни суд одлучује сходном применом одредаба закона којима се уређује поступак у управним споровима.

Одредбом члана 79. став 1. истог закона је прописано да се у погледу гласачких места, материјала за гласање, именовања чланова гласачких одбора, начина рада гласачких одбора, гласачких листића, гласања, утврђивања резултата гласања на гласачким местима и других питања у вези са гласањем која нису уређена овим законом сходно се примењују одговарајуће одредбе закона којима се уређује избор народних посланика.

Одредбом члана 68. Закона о избору народних посланика (“Службени гласник РС”, бр. 35/00 ... 68/20) је прописано да бирач најпре саопштава бирачком одбору своје лично име и предаје обавештење о гласању, а личном картом или другом исправом доказује свој идентитет (став 1); бирач не може гласати без подношења доказа о свом идентитету. Председник или члан бирачког одбора, пошто утврди идентитет бирача, заокружује редни број под којим је бирач уписан у извод из бирачког списка и објашњава му начин гласања (став 2); бирач потписује бирачки списак и

преузима гласачки листић (став 3).

Код наведеног чињеничног и правног стања, Управни суд налази да се основано жалбом указује да је ожалбено решење донето уз повреду закона.

Наиме жалиоци у приговору указују да је, када су дошли на гласање, бирачки списак под њиховим именом био потписан. Из одредбе члана 68. Закона о избору народних посланика произлази да се поступак гласања одвија на тај начин да, након утврђивања идентитета бирача који је дошао да гласа, председник или члан бирачког одбора заокружује редни број под којим је бирач уписан у извод из бирачког списка, те након тога бирач потписује бирачки списак, а затим преузима гласачки листић. Код наведеног те чињенице да је жалиоцима гласачки одбор понудио да гласају а да је бирачки списак под њиховим именом већ био потписан не указује на правилност закључивања Републичке изборне комисије да жалиоци нису били спречени од стране гласачког одбора да гласају.

Са наведених разлога, по оцени суда, из стања у списима не произлази правилност одлуке из диспозитива и закључак Републичке изборне комисије да на наведеном гласачком месту жалиоцима није повређено право на гласање, због чега је ожалбено решење донето уз битне повреде члана 141. став 4. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", бр. 18/16 и 95/18), који се сходно примењује у поступку по приговору на основу члана 25. Пословника Републичке изборне комисије ("Службени гласник РС", бр. 117/21).

Са изнетих разлога, Управни суд је, на основу одредбе члана 40. став 1. и 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", број 111/09), који се сходно примењује на основу члана 76. Закона о референдуму и народној иницијативи, одлучио као у диспозитиву пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
дана 29.01.2022. године у 11,00 часова, 7 Уж 6/22

Записничар
Крстина Јовановић, с.р.

Председник већа - судија
мр Никола Китаровић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

НК/ОИ